

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 189/2016

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Γ' ΤΜΗΜΑ)**

Συνεδρίαση της 27^{ης} Ιουνίου 2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αθηνά Αλεφάντη, Βασιλική Παπαθεοδώρου.

Εισηγήτρια : Μαρία Σταμέλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.(γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Αρ. Πρωτ. ΔΤΥ/Δ7/Β/148/39/7-1-2016 Έγγραφο Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας - Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών -Τμήμα Δ7Β.

Ερώτημα: *Αν το δεδικασμένο που απορρέει από την 20ΕΙΔ/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου, περί αναγνώρισεως δικαιούχου αποζημιώσεως της απαλλοτριούμενης ιδιοκτησίας του, καταλαμβάνει και την εφαρμογή της 63/2006 αποφάσεως του Εφετείου Αιγαίου, με την οποία καθορίστηκε οριστική τιμή αποζημιώσεως ακινήτων, κατά την οποία ο δικαιούχος της αποζημιώσεως συμμετείχε χωρίς να έχει ασκήσει Αίτηση – Ανταίτηση ή κύρια παρέμβαση με αυτοτελές αίτημα.*

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το ερώτημα της υπηρεσίας και τα έγγραφα που το συνοδεύουν προκύπτουν τα εξής:

1.- Με την Κ.Υ.Α. 1011572/1015/0010/6-3-2002 των Υφυπουργών Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών, κηρύχθηκε αναγκαστική απαλλοτρίωση έκτασης συνολικού εμβαδού 728.467,76 τ.μ. στη περιοχή Βουτάκος – Κάμπος της νήσου Πάρου, για λόγους δημόσιας ωφέλειας και ειδικότερα για τη δημιουργία του νέου αερολιμένα της νήσου.

2.- Το Ελληνικό Δημόσιο, με την από 28-3-2003 αίτησή του προς το Μονομελές Πρωτοδικείο Σύρου που στρεφόταν κατά των Ανδρέα Κρητικού κ.λ.π. (συν.64), φερομένων ιδιοκτητών της ανωτέρω έκτασης, ζήτησε τον καθορισμό προσωρινής τιμής αποζημίωσης των απαλλοτριούμενων. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ασκήθηκαν ανταιτήσεις και κύριες παρεμβάσεις.

3.- Επί της ανωτέρω αιτήσεως, των ανταιτήσεων και κυρίων παρεμβάσεων, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 44Ε/2004 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου, με την οποία καθορίστηκε η προσωρινή τιμή μονάδος αποζημίωσης των απαλλοτριωθέντων ακινήτων και επικειμένων.

4.- Στη συνέχεια το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε ενώπιον του Εφετείου Αιγαίου την με αρ. κατ. 46/11-5-2005 αίτηση για καθορισμό οριστικής τιμής μονάδας αποζημιώσεως. Επί της αιτήσεως αυτής, η οποία συνεκδικάστηκε με αιτήσεις, ανταιτήσεις και κύριες παρεμβάσεις – αιτήσεις των φερομένων ως ιδιοκτητών, εκδόθηκε η με αριθμό 63/2006 απόφαση του Εφετείου Αιγαίου με την οποία καθορίστηκε οριστική τιμή για το έδαφος και για τα επικείμενα.

5.- Μεταξύ των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν περιλαμβάνεται και η ιδιοκτησία με ΑΚΠ 10 του διορθωμένου κτηματολογικού πίνακα με φερόμενο ιδιοκτήτη τον Ι.Σ., ο οποίος συμμετείχε τόσο στη δίκη ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου για τον καθορισμό προσωρινής τιμής (υπ' αριθμ. 5 καθ' ου η αίτηση), όσο και στην ενώπιον του Εφετείου συζήτηση της αιτήσεως του Ελληνικού Δημοσίου για τον καθορισμό οριστικής τιμής και παραστάθηκε (ομοίως υπ' αριθμ. 5 καθ' ου η αίτηση) χωρίς να ασκήσει παρέμβαση ή ανταίτηση.

Ειδικότερα, όσον αφορά το διάδικο αυτό στην υπ' αριθμ. 63/2006 απόφαση Εφετείου Αιγαίου αναφέρεται στη σελίδα 23 αυτής : *«οι εκ των καθών η αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου Ι. Σ. ...,... ..., με τις προτάσεις τους αρνούνται την αίτηση ζητούν δε να καθοριστεί οριστική τιμή μεγαλύτερη της αιτήσεως και να καταδικαστεί το καθού Ελληνικό Δημόσιο στη δικαστική τους δαπάνη. Οι παραπάνω δεν δήλωσαν στο ακροατήριο ότι ασκούν ανταίτηση. Άλλωστε τα αιτήματα αυτά, ως υποβάλλονται με τις προτάσεις τους, αν ήθελαν εκτιμηθούν ως ανταίτηση κρίνονται απαράδεκτα, διότι οι προτάσεις τους δεν έχουν κατατεθεί προ πέντε ημερών πριν από τη συζήτηση της αιτήσεως του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 20 παρ. 5 του ν. 2882/2001) αλλά στις 8-12-2005 δηλ. την προηγούμενη της συζήτησεως της αιτήσεως... ... »*

Στη συνέχεια στη σελίδα 50 : *«... Σημειωτέον ότι η οριστική τιμή μονάδος αποζημιώσεως για το έδαφος και τα επικείμενα (και η ιδιαίτερη αποζημίωση) που καθορίστηκε με την παρούσα απόφαση αφορά μόνο τις ιδιοκτησίες και τα επικείμενά τους, για τις οποίες ασκήθηκαν(από αυτούς που προβάλλουν δικαιώματα) παραδεκτά ανταιτήσεις, κύριες παρεμβάσεις- αιτήσεις, αιτήσεις και αιτήσεις (ως ανταιτήσεις). Για τις υπόλοιπες ιδιοκτησίες μετά των επικειμένων τους ισχύει η προσωρινή τιμή μονάδος αποζημιώσεως, διότι χωρίς αίτηση ή ανταίτηση δεν μπορεί να καθοριστεί αποζημίωση για τα ακίνητα της αιτήσεως σε ποσό μεγαλύτερο του προσωρινά καθορισθέντος, αφού το Δικαστήριο δύναται να αυξήσει την προσωρινή τιμή μονάδος αποζημιώσεως μόνο μετά από σχετικό αίτημα ...»*

Τέλος στο διατακτικό αυτής σελίδα 51 επ. : *«... Καθορίζει την οριστική τιμή μονάδος αποζημιώσεως των ακινήτων και των επικειμένων τους (για τα οποία ακίνητα και επικείμενα ασκήθηκαν παραδεκτά στο παρόν Δικαστήριο ανταιτήσεις, κύριες παρεμβάσεις – αιτήσεις, αιτήσεις και αιτήσεις [ανταιτήσεις], που απαλλοτριώθηκαν αναγκαστικά ... ως εξής: ...Καθορίζει την οριστική τιμή μονάδος αποζημιώσεως των παρακάτω επικειμένων [για τα οποία ασκήθηκαν παραδεκτά ανταιτήσεις και αιτήσεις] ως εξής: ...»*

6.- Μετά την έκδοση των ως άνω αποφάσεων, κατόπιν ασκήσεως της από 17-10-2007 με αρ.κατ.1996/19-10-2007 αιτήσεως του ιδίου ως άνω διαδίκου, Ι.Σ., ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 20ΕΙΔ/2008 απόφαση του δικαστηρίου αυτού (Ειδική Διαδικασία Απαλλοτριώσεων), με την οποία

αναγνωρίστηκε ο αιτών δικαιούχος της αποζημίωσης που καθορίστηκε οριστικά με την υπ' αριθμόν 63/2006 απόφαση του Εφετείου Αιγαίου και αφορά στο τμήμα της υπ' αριθμόν 10 ιδιοκτησίας, του διορθωμένου κτηματολογικού πίνακα, μετά των εντός αυτού επικειμένων και παραρτημάτων. Συγκεκριμένα στο διατακτικό αυτής αναγράφεται επί λέξει: *«Δικάζει αντιμωλία των διαδίκων. Δέχεται την αίτηση. Αναγνωρίζει τον αιτούντα δικαιούχο της αποζημίωσης που καθορίστηκε οριστικά με την υπ' αριθμ. 63/2006 απόφαση του Εφετείου Αιγαίου και αφορά στο τμήμα της υπ' αριθμ. 10 ιδιοκτησίας του διορθωμένου κτηματολογικού πίνακα ... Ειδικότερα αναγνωρίζει δικαιούχο της αποζημίωσης της απαλλοτριωμένης υπ' αριθμ. 10 ιδιοκτησίας εμβαδού 9.250,46 τ.μ μετά των αυτής επικειμένων, ήτοι 3 κτίσματα όγκου 174,60 κ.μ., 62,34 κ.μ. και 56,34 κ.μ. αντίστοιχα, ξερολιθιά μήκους 160,48μ., 1 πηγάδι με αντλία και ρεύμα, 60 ελιές μεσαίες, 10 εσπεριδοειδή μεσαία και 120 κλήματα...».*

Για την εν λόγω ιδιοκτησία έχει ήδη παρακατατεθεί η αποζημίωση, όπως αυτή καθορίστηκε με την υπ' αριθμ. 44/2004 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου.

7.- Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθμ. 2227/2013 απόφαση του Αρείου Πάγου απορρίφθηκε στο σύνολό της η ασκηθείσα αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου για την αναίρεση της ανωτέρω αποφάσεως του Εφετείου Αιγαίου.

Ενόψει των ανωτέρω υποβλήθηκε το ως άνω ερώτημα.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

8.- Στον Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων (Κ.Α.Α.Α.) που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2882/2001, ορίζονται τα εξής:

Στο άρθρο 19 όπως αυτό ίσχυε κατά το χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως περί καθορισμού προσωρινής τιμής αποζημιώσεως:

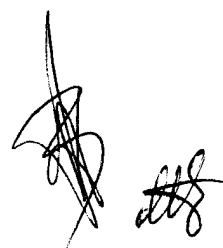
«Άρθρο 19

Προσωρινός προσδιορισμός αποζημίωσης

1. Αρμόδιο να προσδιορίσει προσωρινώς την αποζημίωση είναι το μονομελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής.

2. Το μονομελές πρωτοδικείο αποφαινεται ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου, που κατατίθεται στο γραμματέα του.

3... 4...

5. Κάθε ενδιαφερόμενος δικαιούται να παρέμβει με δήλωσή του κατά τη συζήτηση της αίτησης σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, χωρίς καμία Προδικασία. Η δήλωση καταχωρίζεται στα πρακτικά και περιέχει το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο και την κατοικία του παρεμβαίνοντος ή, προκειμένου περί νομικού προσώπου, την επωνυμία και την έδρα αυτού. Η δήλωση περιέχει επίσης και τον αριθμό του κτηματολογικού πίνακα του ακινήτου στο οποίο προβάλλει δικαιώματα ο ενδιαφερόμενος. ... »

9.- Στο άρθρο 20 όπως αυτό ίσχυε κατά το χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως περί καθορισμού οριστικής τιμής αποζημιώσεως:

« Άρθρο 20

Οριστικός προσδιορισμός αποζημίωσης

1. Αρμόδιο να προσδιορίσει οριστικά την αποζημίωση είναι το εφετείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής.

2. Μέσα σε τριάντα ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου κάθε ενδιαφερόμενος δικαιούται, και αν ακόμη δεν υπήρξε διάδικος στη δίκη για τον προσωρινό καθορισμό της αποζημίωσης, να ζητήσει τον οριστικό προσδιορισμό αυτής.

3. ...

4. Εάν η προθεσμία για την άσκηση της αίτησης παρήλθε άπρακτη, η αποζημίωση που προσδιορίστηκε προσωρινά καθίσταται οριστική για τον ενδιαφερόμενο που δεν άσκησε αίτηση. Η εμπρόθεσμη αίτηση για οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης αφορά αποκλειστικά το συμφέρον του αιτούντος, προς αύξηση ή μείωση μόνον υπέρ αυτού της αποζημίωσης που προσδιορίστηκε προσωρινά.

5. Εάν ασκηθεί παραδεκτώς αίτηση, εκείνος κατά του οποίου απευθύνεται δύνανται να ασκήσει με τις προτάσεις, που κατατίθενται, με την ποινή του απαραδέκτου, πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, αντίθετη αίτηση για τα ίδια ακίνητα για τα οποία ζητείται με την αίτηση ο οριστικός προσδιορισμός της αποζημίωσης.

6. Οι διατάξεις των παρ.5 και 7 έως και 9του προηγούμενου άρθρου 19 εφαρμόζονται αναλόγως.

7...»

10. Στο άρθρο 26 του ιδίου Κ.Α.Α.Α. όπως αυτό ίσχυε κατά το χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως περί αναγνώρισης δικαιούχου ορίζεται:

« Άρθρο 26

Δικαστική αναγνώριση δικαιούχων

1. Η αναγνώριση των δικαιούχων της αποζημίωσης γίνεται με δικαστική απόφαση, κατά την ειδική διαδικασία που ορίζεται με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Αρμόδιο για την αναγνώριση των δικαιούχων της αποζημίωσης είναι το μονομελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο που απαλλοτριώθηκε ή το μεγαλύτερο τμήμα αυτού.

Το πρωτοδικείο επιλαμβάνεται μετά από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου.

3. ... 4. ... 5. ... 6. ...

7. Το δικαστήριο αναγνωρίζει τους δικαιούχους της αποζημίωσης με βάση κάθε στοιχείο που προσκομίζουν οι Διάδικοι ή που το εξετάζει αυτεπαγγέλτως. Η αναγνώριση γίνεται με την έκδοση οριστικής απόφασης που είναι ενιαία για όλους όσους προβάλλουν δικαιώματα στο ακίνητο που απαλλοτριώθηκε. Σε περίπτωση απαλλοτρίωσης χώρου εντός σχεδίου πόλεως που διαιρείται, κατά το κτηματολογικό διάγραμμα, σε οικοδομικά τετράγωνα, κάθε οικοδομικό τετράγωνο θεωρείται αυτοτελής έκταση για την οποία μπορεί να εκδοθεί ενιαία αναγνωριστική απόφαση.

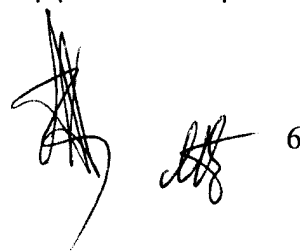
8. ... 9. ... 10. ... 11. ...

12. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου για την αναγνώριση δικαιούχων δεν υπόκειται σε ένδικο μέσα. Διάδικοι ή τρίτοι, που αξιώνουν δικαιώματα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, δύνανται να τα ασκήσουν κατά την τακτική διαδικασία, έστω και εάν δεν προβλήθηκαν κατά την ειδική διαδικασία αναγνώρισης δικαιούχων, προς είσπραξη της αποζημίωσης ή αναζήτηση αυτής από εκείνον που την εισέπραξε ή από εκείνον υπέρ του οποίου εκδόθηκε το χρηματικό ένταλμα πληρωμής, χωρίς αυτό να ασκεί επιρροή στη διαδικασία της απαλλοτρίωσης.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις ανωτέρω διατάξεις αυτοτελώς και σε συνδυασμό με το άρθρο 17 παρ. 4 του Συντάγματος ερμηνευόμενων συνάγονται τα εξής:

11.- Το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο εν προκειμένω είναι αυτό του ν.2882/2001 (Κ.Α.Α.Α) ως εκ του χρόνου κηρύξεως της απαλλοτρίωσης (άρθρο 29 Κ.Α.Α.Α.) με την υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. 1011572/1015/0010/6-3-2002 των Υφυπουργών Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών (ΦΕΚ 204/Δ/14-3-2002).

12.- Με τη συνταγματική πρόβλεψη του άρθρου 17 παρ. 4 εδ. α και β η αποζημίωση ορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια. Η δίκη για τον καθορισμό της αποζημίωσης των ακινήτων που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Κ.Α.Α.Α., αρχίζει με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου και διεξάγεται κατ' αντιδικία με τους στον κτηματολογικό πίνακα εικαζόμενους ιδιοκτήτες. Τα πρόσωπα τα οποία δύνανται να προσλάβουν την ιδιότητα του διαδίκου στη δίκη αυτή, καθορίζονται επακριβώς στον ίδιο νόμο (άρθρο 14 παρ.1), με τη διάταξη δε του άρθρου 19 παρ. 5, το οποίο εφαρμόζεται και στη δίκη για τον οριστικό προσδιορισμό κατά παραπομπή του άρθρου 20 παρ.6, καθιερώνεται ιδιαίτερο ένδικο βοήθημα, με το οποίο επιδιώκεται να εξασφαλιστεί η ευχερέστερη παρουσία των ενδιαφερομένων (στη δίκη του καθορισμού) χωρίς την τήρηση όλων των όρων και προϋποθέσεων κατά τον Κ.Πολ.Δικ. για την κύρια και πρόσθετη παρέμβαση.

13.- Με την απόφαση του καθορισμού προσωρινής τιμής μονάδος μη υποκείμενης σε ένδικα μέσα, αναγνωριστική της αξίας του απαλλοτριουμένου σε συγκεκριμένο χρόνο, η διαδικασία της απαλλοτρίωσης συντελείται σε σύντομο χρονικό διάστημα με αποτέλεσμα ο σκοπός της (δημόσια ωφέλεια) να συντελείται συντομότερα αλλά και να προστατεύονται πιο αποτελεσματικά τα συμφέροντα του καθ' ου σε ορισμένο χρόνο.

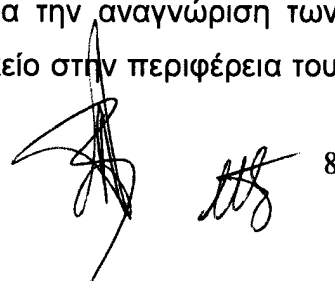
14.- Με την απόφαση του Εφετείου, που εκδίδεται επί αιτήσεως για τον καθορισμό οριστικής τιμής ασκηθείσας εντός της νόμιμης προθεσμίας, μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί το ποσό της αποζημίωσης που καθορίστηκε προσωρινά, μόνο αν υποβληθεί σχετικό αίτημα από το διάδικο εκείνο ο οποίος είναι ενδιαφερόμενος για το απαλλοτριωθέν ακίνητο, ανεξαρτήτως αν συμμετείχε στη δίκη για τον προσωρινό καθορισμό (Α.Π.1015/1997). Η πάροδος της προβλεπόμενης στο άρθρο 20 παρ. 2 προθεσμίας συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος άσκησης αίτησης για οριστικό προσδιορισμό, καθισταμένης έτσι της αποζημίωσης που καθορίστηκε προσωρινά, οριστικής για τον ενδιαφερόμενο που δεν άσκησε αίτηση. Εάν ο διάδικος υπέρ του οποίου έγινε η απαλλοτρίωση ζήτησε εμπρόθεσμα να καθορισθεί από το Εφετείο οριστική αποζημίωση μικρότερη εκείνης που καθορίστηκε προσωρινά, το Εφετείο, χωρίς αίτηση ή ανταίτηση, που ασκείται παραδεκτά με τις προτάσεις, δεν μπορεί να καθορίσει την οριστική αποζημίωση για τα ακίνητα, στα οποία αναφέρεται η αίτηση του ωφελούμενου από την απαλλοτρίωση, σε ποσό μεγαλύτερο εκείνου της αποζημιώσεως που καθορίστηκε προσωρινά (Α.Π. 844/2015, 872/2012, 492/2003, 1543/92, 1591/2001).

Ομοίως σε περίπτωση που ένας από τους καθ' ών η απαλλοτρίωση ζητήσει εμπρόθεσμα να καθοριστεί από το Εφετείο οριστική αποζημίωση μεγαλύτερη από αυτήν που καθορίστηκε προσωρινά, το Εφετείο χωρίς αυτοτελή αίτηση ή ανταίτηση δεν μπορεί να καθορίσει την οριστική αποζημίωση και για τα υπόλοιπα απαλλοτριωθέντα ακίνητα των καθ' ών η απαλλοτρίωση διαδίκων σε ποσό μεγαλύτερο από εκείνο που καθορίστηκε η προσωρινή αποζημίωση, αφού, ως προς το διάδικο που αμέλησε, η αποζημίωση που καθορίστηκε προσωρινά έγινε οριστική και δεν μπορεί να αυξηθεί. Έτσι και για τους διαδίκους που παρόλον ότι ήσαν παρόντες δεν υπέβαλαν ανταίτηση, δεν μπορεί να καθοριστεί από το Εφετείο οριστική τιμή μεγαλύτερη της προσωρινής (Α.Π.1437/2009). Σε διαφορετική περίπτωση το Εφετείο θα επιδίκαζε κάτι που δεν ζητήθηκε και θα θεμελιωνόταν λόγος αναιρέσεως κατ' άρθρο 559 αρ.9 Κ.Πολ.Δικ. (Α.Π.734/2009, Α.Π.1134/2003, 492/2003).

15.- Η απόφαση του Εφετείου περί οριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντος ακινήτου είναι τελεσίδικη και παράγει δεδικασμένο μεταξύ των διαδίκων της σχετικής δίκης αναφορικά με την οριστική μόνο αποζημίωση (Α.Π. 818/2008). Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 321, 322 και 324 Κ.Πολ.Δικ., η τελεσίδικη απόφαση αποτελεί δεδικασμένο που δεν επιτρέπει να αμφισβητηθεί και να καταστεί αντικείμενο νέας δίκης το δικαίωμα που κρίθηκε και η δικαιολογική σχέση από την οποία αυτό έχει παραχθεί. Η απαγόρευση αυτή ενεργεί τόσο θετικά, υπό την έννοια ότι το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει εξ αφορμής άλλης δίκης, είτε ως κύριο είτε ως προδικαστικό ζήτημα, το δικαίωμα που κρίθηκε με τελεσίδικη απόφαση, οφείλει να θέσει ως βάση της απόφασής του το δεδικασμένο που προκύπτει από την απόφαση αυτή λαμβάνοντάς το ως αμάχητη αλήθεια, όσο και αρνητικά με την έννοια ότι απαγορεύεται η συζήτηση νέας δίκης για το ίδιο δικαίωμα για την ύπαρξη του οποίου υπάρχει δεδικασμένο. (Α.Π.1977/2014) .

16.- Ο καθορισμός της αποζημίωσης λόγω απαλλοτρίωσης συνδέεται άρρηκτα με το ζήτημα της αναγνώρισης των δικαιούχων για την είσπραξή της, η οποία γίνεται είτε δικαστικά είτε διοικητικά.

Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 του Κ.Α.Α.Α., η αναγνώριση των δικαιούχων της αποζημιώσεως γίνεται με δικαστική απόφαση κατά την προβλεπόμενη από το εν λόγω άρθρο διαδικασία. Ειδικότερα, αρμόδιο δικαστήριο για την αναγνώριση των δικαιούχων της αποζημιώσεως είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του

8

οποίου βρίσκεται το ακίνητο που απαλλοτριώθηκε, το οποίο αναγνωρίζει τους δικαιούχους της αποζημιώσεως με βάση κάθε στοιχείο που προσκομίζουν οι διάδικοι ή που το εξετάζει αυτεπαγγέλτως, η απόφαση δε που εκδίδεται κατά τη διαδικασία αυτή (για την αναγνώριση δικαιούχων) δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Κ.Πολ.Δικ. προκύπτει ότι η απόφαση για την αναγνώριση των δικαιούχων της αποζημιώσεως από απαλλοτρίωση, η οποία αποφαινεται οριστικώς και αμετακλήτως με βάση τα υπάρχοντα στην διάθεση του δικαστηρίου αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία εκτιμά ελεύθερα, αποτελεί δεδικασμένο έναντι πάντων, για το ποιος είναι δικαιούχος εισπράξεως της αποζημιώσεως και επιπροσθέτως για το εμβαδόν των απαλλοτριουμένων ακινήτων και τον όγκο των επ' αυτού κτισμάτων (Α.Π.647/2014, 691/2008, Ολ ΑΠ 9/1989). Το δεδικασμένο αυτό δεν εκτείνεται στη δίκη περί καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης, αφού στη δίκη αυτή εισάγεται τελείως διάφορο θέμα, δηλαδή η αξία των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν (Α.Π.738/2014).

17.- Εν προκειμένω με την υπ' αριθμ. 20 ΕΙΔ/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου (Ειδική Διαδικασία Απαλλοτριώσεων) αναγνωρίστηκε μετά από αίτησή του ο Ι. Σ. δικαιούχος της αποζημίωσης που καθορίστηκε οριστικά με την υπ' αριθμ. 63/2006 απόφαση του Εφετείου Αιγαίου, απέκτησε δηλαδή αυτός από τη δημοσίευσή της το δικαίωμα να λάβει την ήδη καθορισθείσα αποζημίωση.

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, η απόφαση αυτή, η οποία δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, αποφάνθηκε οριστικά και αμετάκλητα μόνο ως προς το πρόσωπο του διαδίκου, ως δικαιούχου της αποζημίωσης, και ως προς την έκταση του απαλλοτριωθέντος ακινήτου του και τον όγκο των επ' αυτού κτισμάτων, στοιχεία τα οποία και είναι απαραίτητα για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, το οποίο εν συνεχεία θα υπολογιστεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 63/2006 απόφαση του Εφετείου περί καθορισμού οριστικής τιμής, όπως αναφέρεται και στο διατακτικό της.

Ειδικότερα η τελευταία, υπ' αριθμ. 63/2006 απόφαση του Εφετείου, ήδη αμετάκλητη ως προς τον διάδικο αυτό απόφαση, η οποία καθόρισε το ύψος της οριστικής τιμής για κάθε διάδικο – εικαζόμενο ιδιοκτήτη ανάλογα με τον τρόπο συμμετοχής του στη δίκη αυτή, έχει περιλάβει ως προς τον Ι.Σ. κρίση σύμφωνα με την οποία, αυτός ανήκει στην κατηγορία των διαδίκων που παραστάθηκαν στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση της αίτησης του Ελληνικού Δημοσίου, κατέθεσε

προτάσεις με τις οποίες αρνήθηκε την αίτηση αυτή και ζήτησε να καθοριστεί οριστική τιμή μεγαλύτερη της αιτήσεως, χωρίς όμως να δηλώσει ότι ασκεί ανταίτηση, ενώ περαιτέρω το υποβληθέν με τις προτάσεις αίτημά του αυτό κρίθηκε με την απόφαση अपараδέκτο, ακόμα και αν ήθελε εκτιμηθεί ως ανταίτηση, με την αιτιολογία ότι οι προτάσεις του αυτές δεν κατατέθηκαν εντός της νόμιμης και επί ποινής απαραδέκτου προθεσμίας (πέντε ημερών πριν από τη συζήτηση της αιτήσεως του Ελληνικού Δημοσίου κατ' άρθρο 20 παρ.5 του ν. 2882/2001).

Επίσης περιέλαβε αιτιολογημένη σκέψη, για την έκταση του ύψους της καθοριζόμενης με αυτήν αποζημίωσης και συγκεκριμένα ότι, η οριστική τιμή μονάδος αποζημιώσεως για το έδαφος και τα επικείμενα (και η ιδιαίτερη αποζημίωση) που καθορίζεται με αυτήν αφορά μόνο τις ιδιοκτησίες και τα επικείμενά τους, για τις οποίες ασκήθηκαν (από αυτούς που προβάλλουν δικαιώματα) παραδεκτά ανταιτήσεις, κύριες παρεμβάσεις- αιτήσεις, αιτήσεις και αιτήσεις (ως ανταιτήσεις), ενώ ότι για τις υπόλοιπες ιδιοκτησίες μετά των επικειμένων τους ισχύει η προσωρινή τιμή μονάδος αποζημιώσεως, διότι χωρίς αίτηση ή ανταίτηση δεν μπορεί να καθοριστεί αποζημίωση για τα ακίνητα της αιτήσεως σε ποσό μεγαλύτερο του προσωρινά καθορισθέντος, αφού το Δικαστήριο δύναται να αυξήσει την προσωρινή τιμή μονάδος αποζημιώσεως μόνο μετά από σχετικό αίτημα.

18.- Συνεπώς κατόπιν των ανωτέρω συνάγεται ότι το δεδικασμένο της αποφάσεως περί αναγνώρισεως δικαιούχου, που αφορά μόνο το πρόσωπο και την έκταση του απαλλοτριωθέντος ακινήτου, δεν συγκρούεται με το δεδικασμένο της αποφάσεως περί καθορισμού οριστικής τιμής, διότι αφορά τελείως διάφορο θέμα, ήτοι την αξία των απαλλοτριωθέντων ακινήτων.

Περαιτέρω δε με την ορθή παραπομπή της απόφασης αναγνώρισης στην απόφαση του Εφετείου, καθόσον αυτή είχε ήδη εκδοθεί, δεν δημιουργείται αμφιβολία για τον τρόπο υπολογισμού του ύψους της αποζημίωσης που θα καταβληθεί στον αναγνωρισθέντα ως δικαιούχο διάδικο αυτό, διότι η απόφαση περί προσδιορισμού της οριστικής τιμής με την ανωτέρω κρίση της δεν καταλείπει αμφιβολία ότι, για τον αναγνωρισθέντα ως δικαιούχο αποζημιώσεως με την υπ' αριθμ. 20ΕΙΔ/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου, οριστική τιμή αποζημιώσεως έχει καταστεί αυτή που καθορίστηκε με την υπ' αριθμ. 44Ε/2004 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου.

19.- ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί ομοφώνως ότι για τον Ι.Σ., αναγνωρισθέντα ως δικαιούχο αποζημιώσεως με την υπ' αριθμ. 20ΕΙΔ/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου, οριστική τιμή αποζημιώσεως έχει καταστεί αυτή που καθορίστηκε με την υπ' αριθμ. 44Ε/2004 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 30.6.2016

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Βασιλική Δούσκα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Μαρία Σταμέλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.